

Sluysers werd door de twee Duitsers zorgvuldig opgeborgen; waar het voor diende, wist ook van Hemert hun niet te vertellen.

★

Eind september of begin oktober ontving Sluysers via Portugal een brief van van Looi waar o.m. het volgende in stond:

'Ikzelf heb het nogal druk gehad sinds ik met Loen (Dessing) geassocieerd was. Prettig werk en een prettig collega. Alleen: de omstandigheden zaten ons nogal eens tegen . . . Er zou ook nog een broer van Loen in het *Geschäft* komen (Moleenaar), maar dat is bij losse beweringen gebleven. Dat was erg jammer, want die beschikte juist over de nodige technische kennis die aan ons zaakje ontbrak. Wij hebben toen een aantal maanden doorgewerkt, zo goed en zo kwaad als het ging en daarna hebben we het bedrijfje voorlopig stop moeten zetten. Loen is nu met Ilg, de metaalbewerker<sup>1</sup> . . . gaan praten, teneinde weer bij zijn oude baas (SOE) in dienst te komen. Ik zet de zaak op bescheiden voet voort, in de hoop dat de geschikte technische hulpkracht toch nog eens opduikt. Tja, *so ist das Leben!*

P.S. Deze brief is een paar dagen blijven liggen en inmiddels is Loen weer bij mij gekomen: het is niets geworden met Ilg. Wij gaan nu maar weer samen doen.'<sup>2</sup>

Korte tijd nadat van Looi deze brief geschreven had, vertrok Dessing voor de tweede maal naar het zuiden. Dat vernam Sluysers niet.

Op 3 november '42 werd Sluysers bij de koningin ontboden. 'In dit gesprek' (wij citeren het verslag van de Enquêtecommissie) 'deelde zij aan M. Sluysers mee dat zij het op prijs zou stellen als Vorrink zich rechtstreeks tot haar wendde.'<sup>3</sup> 'Rechtstreeks' – dat wilde zeggen: buiten de ministers en buiten de Nederlandse geheime dienst om. Sluysers was de koningin ter wille. Hij wendde zich tot *SOE-Dutch* en het gevolg was dat op 12 november instructie uitging naar van Hemert (die al drie-en-een-halve maand gevangen zat) om zich in Amsterdam bij het adres van Wins te vervoegen, daar te vragen naar 'Sander Rewochem' en deze te verzoeken, hem met 'Finus' in

<sup>1</sup> Naam van een Zwitserse vakbondfunctionaris, bedoeld als aanduiding voor Zwitserland <sup>2</sup> Brief, z.d. (sept. 1942) van L. J. van Looi aan M. Sluysers (Collectie-M. Sluysers, 1). <sup>3</sup> De Enquêtecommissie heeft met deze zin in haar verslag (*Enq.*, dl. IV a, p. 662) de norm overtreden die zij zichzelf gesteld had: geen mededelingen te doen over het beleid van koningin Wilhelmina. De betrokken passage komt in het protocol van Sluysers verhoor (a.v., dl. IV c, p. 275-78) niet voor; zij is er vermoedelijk uit geschrapt. Dat de passage in het verslag wél voorkomt, kan bezwaarlijk toeval geweest zijn.